

Predmet : Ovčara (Miroljub Vujović i dr.)
Okružni sud u Beogradu – Veće za ratne zločine
Broj predmeta :K.V. br.1/2003

Glavni pretres: 14. septembar 2005.

Izveštaj: Nataša Kandić i advokat Dragoljub Todorović, punomoćnici oštećenih

U nastavku dokaznog postupka prikazan je deo fotografija koje je Sud pribavio od Haškog tribunala. Na ovim fotografijama se vidi vukovarska bolnica, put od bolnice preko kasarne do Ovčare, ekshumacija na Grabovu 1996. godine i kasnija obdukcije tela žrtava. Potom su prikazani video snimak na kojem se vidi svedok saradnik br. 1 u nekoj akciji i video snimak intervjua Gorana Hadžića u Šidu, nakon sednice Vlade u Vukovaru. U tom intervjuu, Hadžić je rekao da je glavni zaključak sednice da: „zarobljenici, ustaše, koje su oprale ruke ne mogu napustiti teritoriju srpske oblasti... Oni su paravojne formacije, jedino može da im sudi ovaj narod ovde... Mi smo se dogovorili sa vojnim vlastima da te ustaše ostanu u našim logorima, tu u okolini Vukovara. Budući da je jedna grupa već odvežena u Sremsku Mitrovicu, ja sam preuzeo na sebe zadatak da te ljude vratimo, ako se oni uopšte mogu nazvati ljudima. Da im se sudi, koji su krivi, a koji nisu, da ih pustimo... Bolje da se jedan krivac provuče, nego da neko nevin strada.“ Govoreći o uspostavljanju civilne vlasti u Vukovaru, Hadžić je rekao da su oni tog dana razgovarali sa ljudima iz naselja Petrova gora, bez kojih bi Vukovar bio izgubljen i dodao da će u dogovoru sa njima biti uspostavljena ta vlast.

Sudsko veće je potom donelo rešenje da se pročitaju zapisnici o saslušanju preminulog Mirka Vojnovića, zapisnici o saslušanju svedoka Mileta Mrkšića pred Vojnim sudom i iz istrage, zapisnici o saslušanju svedoka Veselina Šljivančanina pred Vojnim sudom i iz istrage, zapisnici o saslušanju Miroslava Radića pred Vojnim sudom i iz istrage, zapisnik o saslušanju svedoka Gorana Hadžića iz istrage, zapisnik o saslušanju svedoka Gorana Valjarevića iz istrage, zapisnik o saslušanju svedoka Žarka Kojića iz istrage, zapisnik o saslušanju svedoka Zdenka Novaka iz istrage, kao i izveštaji dr. Dunjića i dr. Otaševića Komisiji za humanitarna pitanja i nestala lica i završni izveštaj Komisije eksperata Ujedinjenih nacija iz oktobra 1993. godine.

Okrivljeni Mirko Vojnović je na prvom saslušanju kod istražnog sudije, 18. jula 2003. godine, negirao tvrdnje sada optuženih Perića i Bulića, da je sa njima bio na Ovčari i napomenuo da on tamo uopšte nije išao posle oslobođenja Vukovara.

Na drugom saslušanju, 27. novembra 2003. godine, okrivljeni je promenio iskaz i rekao da je bio na Ovčari zajedno sa optuženima Bulićem i Mugošom. Naime, on je nakon oslobođenja Vukovara među prvima otišao do bolnice, gde je video majora Šljivančanina, kako razgovara sa novinarima i optuženog Vujanovića, koji je bio sa kapetanom Radićem. Kad je krenuo prema Veleprometu, video je pored kasarne dva autobusa puna ljudi i optužene Bulića i Mugošu, kako stoje pored njih. Optuženi Bulić je jednom od zarobljenika iz autobusa skinuo veliki krst sa lančića i stavio ga sebi oko vrata. Okrivljenom je jedan oficir tada rekao da ljudi iz četiri automobila, parkirana u krugu kasarne, odlučuju šta će biti sa ljudima iz autobusa. Jedan od tih automobila bio je automobil optuženog Vujanovića. Nakon dvadesetak minuta počeli su da stižu

meštani sa Petrove gore, a optuženi Mugoša mu je rekao da kreću. Kad su stigli na Ovčaru, oko 14 časova, formirane su dve kolone od izlaza iz autobusa do ulaska u hangar. U tim kolonama nije bilo vojnika, već samo dobrovoljaca i meštana, koji su udarali zarobljenike. Po njegovim rečima, optuženi Bulić najbolje zna ko je sve tukao zarobljenike, pošto je bio prvi u koloni i uzimao od zarobljenika nakit. Naglasio je da on nikoga nije pipnuo i da je spasao dva poznanika, Vinka Stilina i Parića, koje je izveo iz hangara. U hangaru je video optuženog Vujanovića, «oko koga su svi jurili i pitali ga šta ćemo, koga ćemo.» Opisao je kako je ispred hangara neko lice koga su zvali „zastavnikom“, pretuklo jednog zarobljenika i odvelo ga u nepoznatom pravcu. Okrivljeni je shvatio da je to lice zastavnik kapetana Radića, «Štuka». Po njegovim rečima, prva grupa zarobljenika odvedena je traktorom oko 15 časova. Za traktorom je krenulo «jedno luskuzno vozilo», a traktor i ovo vozilo su se vraćali do hangara na svakih pola sata i odvozili po tridesetak zarobljenika. «Ukupno je bilo sedam tura traktorom.» Odgovarajući na pitanje istražnog sudije, na koji način je određivano ko će ići na streljanje, okrivljeni je rekao «da je ključ bio u Stanka», misleći na optuženog Vujanovića.

Branilac Perković je predložio da se ovi zapisnici izdvoje, a da se pre toga pribavi kompletna medicinska dokumentacija o psihičkom zdravlju pokojnog Vojnovića. Sudsko veće je odbilo ovaj predlog.

Svedok Goran Hadžić je na saslušanju kod istražnog sudije 30. septembra 2003. godine istakao da zna da je Dušan Jakšić bio komandant TO Petrova gora, ali nije mogao da se seti ko je Jakšića postavio na tu dužnost. Nekih 10, 15 dana pre oslobođenja Vukovara došlo je do sukoba u TO između Jakšića i optuženog Vujovića i Jakšić je smenjen sa mesta komandanta. Naglasio je da je dan, dva nakon oslobođenja Vukovara na Veleprometu održana sednica Vlade. Želeli su da se sastanu sa predstavnicima vojske, da formiraju civilnu vlast u Vukovaru i da samostalno sude za ratne zločine, pošto su imali svoje pravosuđe. Međutim, na sastanku nije doneta nikakva odluka. Svedok je za zločin na Ovčari saznao tek 1992. godine, pošto je sve vreme od saradnika primao selektivne informacije.

Svedok Mile Mrkšić, tadašnji komandant Gardijske brigade, je na saslušanju kod vojnog istražnog sudije istakao da mu se u noći između 17. i 18. novembra 1991. godine javio Marin Vidić, Bili, poverenik hrvatske Vlade za Vukovar i predložio predaju hrvatskih jedinica i grada Vukovara. Svedok je kao komandant jedinice postavio uslove predaje i saopštio ih Vidiću. Predaja je otpočela 18. novembra oko 14 časova. Istog dana postignut je dogovor da se izvrši evakuacija vukovarske bolnice, što je učinjeno 19. novembra 1991. godine. On je organizaciju evakuacije poverio majoru Šljivančaninu. Po njegovim rečima, major Šljivančanin ga je obavestio da je u bolnici bilo i pripadnika hrvatskih paravojnih formacija, koji su stavljali gips, kako bi se prikazali kao bolesnici. Šljivančanin je zatražio da mu se odobri da se ta lica prebace u kasarnu, što je i učinjeno. Nakon što je izvršena trijaža, lakši bolesnici i ranjenici su preveženi u Sremsku Mitrovicu, dok su najteži bolesnici prebačeni u vojnu bolnicu u Negoslavicima. Pripadnici hrvatskih jedinica, koji su simulirali da su ranjeni, tretirani su kao ratni zarobljenici i prebačeni su takođe u Sremsku Mitrovicu. Istakao je da nikada nije bio na poljoprivrednom dobru Ovčara i da je kasnije informisan da je jedan broj kamufliranih bolesnika iz vukovarske bolnice prebačen do kasarne, gde je bilo dosta meštana koji su ih prepoznali. On ne zna kako su ta lica prevežena na područje Ovčare i šta se kasnije sa njima desilo. Istakao je «da bi u slučaju da je imao saznanja da će neko ove zarobljenike odvesti na Ovčaru i hteti da uradi to što je

urađeno, upotrebio i oklopni bataljon da to spreči.» Tog istog dana je u kasarni održana sednica Vlade istočne Slavonije, Baranje i zapadnog Srema, koja je donela zaključak da oni imaju svoje pravosudne organe, da će preuzeti kamuflirane bolesnike iz bolnice i preduzeti prema njima odgovarajuće mere. Iako je bio pozvan na tu sednicu, on njoj nije prisustvovao zbog drugih obaveza.

Fond za humanitarno pravo